

Rutiner för vård av patienter med MRSA (meticillinresistenta *Staphylococcus aureus*)

Utfärdare: Anders Johansson, hygienläkare

Fastställande datum: Uppdaterad 2016-04-07

Dokumentet gäller för personal och studerande inom hälso-, sjuk- och tandvård i Västerbottens läns landsting.

Bakgrund

Staphylococcus aureus tillhör vår hudflora men finns ofta mer långvarigt i näsa/svalg. Den ger framförallt upphov till hudinfektioner men kan även orsaka sepsis. Meticillinresistens medför att alla betalaktamantibiotika, som oftast används för behandling av hud- och mjukdelsinfektioner, är verkningslösa. Bakterierna har en förmåga att överleva länge i omgivande miljö. Omfattande utbrott på sjukhus har beskrivits.

Alla patienter har rätt till samma medicinska omhändertagande, bemötande och omvårdnad. Medicinsk utredning och behandling får inte hindras eller fördröjas på grund av MRSA.

Syfte

Dokumentet kompletterar Vårdhandbokens avsnitt om multiresistenta bakterier.

Mål

Att minska smittspridningen av MRSA i samband med vård, undersökning och behandling.

Smittvägar

Smittspridning i vården sker genom kontaktsmitta via händer eller föremål som kontaminerats. Både patienter och personal kan smittas.

Provtagning av patient som inläggs för vård

Följ rutinerna i dokumentet Screening för multiresistenta bakterier på Vårdhygiens hemsida. Kontakta gärna Vårdhygien för samråd.

Personal

Personal med sår, eksem, inklusive hörselgångseksem eller psoriasis ska inte delta i vården av känd MRSA-bärare. För ytterligare information se dokumentet Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande på Vårdhygiens hemsida.

Riskfaktorer för spridning av MRSA

Dessa kan variera för olika patienter och i olika situationer. De faktorer som innebär störst risk för spridning är:

- Hudsår, infekterade sår eller operationssår
- Skadad hud som sår, eksem eller psoriasis
- KAD (Kvarliggande urinkateter) eller RIK (Ren Intermittent Kateterisering)
- Stomier, bukdränage, PEG, tracheostomi eller andra konstgjorda kroppsöppningar
- Patient som inte kan tillämpa god handhygien (oberoende av riskfaktorer)

Omhändertagande av patient med MRSA

- Basala hygienrutiner ska tillämpas i alla vård- och undersökningssituationer.
- Patientens medicinska behov avgör vid vilken vårdavdelning/klinik patienten ska placeras. Samråd bör ske mellan behandlande läkare, infektionsläkare och Vårdhygien.
- Patienten ska isoleras på eget vådrum med egen toalett, dusch och tvättställ.
 - o Håll dörren till vådrummet stängd
 - o Begränsa mängden förbrukningsmaterial som förvaras i rummet
 - o Begränsa antalet vårdpersonal som rör sig in och ut i vådrummet
- Informera patienten om vikten av god handhygien. Hjälプ vid behov patienten med handhygien.

Anmälan, information och smittspårning

- MRSA är en allmänfarlig och smittspårningspliktig sjukdom enligt smittskyddslagen. Anmälan görs av behandlande läkare som även ansvarar för information till patienten. Ytterligare information finns i dokumentet Initial handläggning av nyupptäckt fall av MRSA i Västerbotten under rubriken Multiresistenta bakterier på Vårdhygiens hemsida.
- Vårdhygien kontaktas för medverkan vid information och eventuell smittspårning.
- Bärarskap dokumenteras i patientjournalen under uppmärksamhetssymbolen av läkare på antingen Vårdhygien, Infektionskliniken, Medicin-Geriatriska kliniken eller Barn- och ungdomskliniken, Skellefteå lasarett eller Medicin-Geriatriska kliniken, Lycksele lasarett.
- MRSA information till patienter, smittbärare och närstående finns i en broschyr på Vårdhygiens hemsida.
- Ytterligare information "smittskyddsblad" till patient och patientansvarig läkare finns på Smittskyddsläkarföreningens hemsida, se www.slf.se.

Tvätt och avfall

- Förslut tvätt och avfallssäckar på vådrummet.
- Hanteras som vanlig tvätt respektive avfall.

Flergångsmateriel/utrustning

- Utrustning som stetoskop, blodtrycksmanschett, termometer etc. ska vara patientbunden.
- Medicinsk utrustning som varit inne i vådrummet ska desinfekteras innan det tas ut ur rummet. Använd alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid eller det medel som tillverkaren rekommenderar.
- Flergångsmaterial desinfekteras i spol/diskdesinfektor eller med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid.

Måltider

- Patienten ska inta sina måltider på vådrummet.
- Porslin och bestick diskas i diskmaskin.

Besökande

- Besöksbegränsning gäller under isoleringsperioden.
- Besökande behöver inte bära skyddsrock eller plastförkläde men informeras om hygienrutiner samt vikten av god handdesinfektion när man lämnar vådrummet.
- Besökande som deltar i omvårdnadsarbete informeras om basala hygienrutiner och tillämpar dessa.
- Besökande till patienter hänvisas till patientens vådrum och bör inte vistas i allmänna patientutrymmen.

Punktdesinfektion

- Vårdpersonal ska omedelbart torka upp spill av urin, avföring eller sekret. Rengör sedan noga med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid.

Daglig städning

- Vådrum städas som vanligt med allrengöringsmedel och vatten.
- Städutrustning desinfekteras efter användning. Informera lokalvårdaren.

Slutstädning

- När patienten skrivs ut slutstädas vådrum och tillhörande hygienutrymmen med Perform, med noggrann mekanisk rengöring av säng, sängbord, hygienutrymme och tagytor t.ex. handtag. Se Checklista slutstädning efter infektion på linda/ Ledningssystem.

Undersökning/behandling utanför avdelningen

- Informera personalen på berörd enhet i god tid.
- Vid sängtransport ska sängen avtorkas och renbäddas samt i förekommande fall sår täckas med förband och urinpåse tömmas eller bytas innan patienten lämnar avdelningen.
- Byt till rena patientkläder samt låt patienten desinfektera händerna.
- Patienten transporteras direkt till undersökningsrummet.

Utskrivning

- Patienten ska informeras om bärarskapet, gällande förhållningsregler enligt smittskyddslagen samt vilken läkare som ansvarar för uppföljning.
- Patienten ska remitteras till Infektionskliniken, NUS för fortsatta kontroller och uppföljning.
- Informera mottagande enhet samt Vårdhygien i god tid innan patienten flyttas.
- Utskrivande enhet ska försäkra sig om att mottagande enhet har nödvändig information och kompetens.

Vid ny vårdkontakt för person med MRSA-bärarskap gäller följande:

Vid återinläggning

- När MRSA koloniserad patient återintas för slutna vård ska screeningprov tas enligt anvisningar i dokumentet Screening för multiresistenta bakterier på Vårdhygiens hemsida.
- Patienten isoleras på enkelrum med eget hygienutrymme tills svar på screeningprover erhållits.
- Även om screeningprover är negativa kontaktas Vårdhygien för bedömning av smittsamhet.

Vid polikliniska besök

- Basala hygienrutiner ska tillämpas.
- Har patienten sår eller söker för sårinfektion skall sårodling tas.
- Om möjligt låt patienten gå direkt till undersökningsrummet.

Uppföljning och riskbedömning av smittsamhet

- MRSA-bärare bör så långt som det är praktiskt möjligt handläggas via MRSA-teamet på Infektionsmottagningen, NUS. Handläggning kan i vissa fall ske via annan sjukvårdinstans t.ex. hälsocentral eller specialistmottagning. Anvisningar finns på Vårdhygiens hemsida i dokumentet Initial handläggning av nyupptäckta fall av MRSA i Västerbotten.
- Så länge patienten har riskfaktorer för spridning enligt ovan bedöms smittsamhet kvarstå och kontrollodlingar är oftast inte meningsfulla förutom i en utbrottssituation.
- Det finns ingen definition på "smittfrihet" när det gäller MRSA. Individuell bedömning görs av MRSA-teamet på Infektionskliniken i samråd med Vårdhygien och Smittskyddsenheten. Vanligen kan dock en MRSA-bärare som helt saknar riskfaktorer avskrivas från kontroller och förhållningsregler efter 3 negativa kontrollodlingar under en 12 månaders period. Inom VLL dokumenteras detta under uppmärksamhetssymbolen .
- Patient som av MRSA-teamet avskrivits från kontroller enligt ovan kan vid återinläggning dela rum och MRSA-screeningprover behöver inte tas. Det är däremot viktigt att kliniska odlingar tas på vida indikationer, vid t.ex. hudinfektion.
- Vid osäkerhet om patienten är avskriven från fortsatta kontroller tas MRSA-screeningprov.